

Anmeldelse:

DANMARKS TRUEDE ARTER

– Den danske Rødliste

Bog anmeldelse:

Peter Wind & Rasmus Ejrnæs. Med bidrag af Tom Fenchel, Claus Emmeche og Anne Gry Haugland. Aarhus Universitetsforlag. 180 sider. Vejl. Pris 249,95 kr.

Af Torben Ebbensgaard¹

Naturen og ikke mindst de sårbare levesteder og arter har trange kår. Vi naturnorder græmmes. Mange arter er truede og uddør med en hastighed, der er mere end 100 gange så høj, som den ville have været i en situation uden mennesker (den såkaldte 6. masseuddøen på jorden), men dét budskab har i den grad også trange kår i den brede befolkning og den politiske verden. Også i Danmark. Måske ikke mindst i Danmark. Derfor er der i dén grad behov for, på forståelig vis, at få formidlet, hvilke arter der er truede og kræver beskyttelse og hvorfor. Og netop her har Wind & Ejrnæs i "Danmarks truede arter" med undertitlen "Den danske Rødliste" leveret en top præstation! Peter Wind og Rasmus Ejrnæs er som hhv. arts koordinator og seniorforsker ved Bioscience Kalø, Aarhus Universitet højt anerkendte for deres forskning i den biologiske mangfoldighed.

I modsætning til de foregående rødlistebøger, som i langt højere grad var fine men ret sterile beskrivelser af artsgrupper, antal og rødlistekategorier, er denne bog en appetitvækker til arternes verden og rigdom. Klart og tydeligt fremlagt, uden moraliseren men nøgternt, faktuel og velformuleret. Med en tydelig, ikke påtrængende entusiasme og kærlighed til naturen og de sjældne arter. Så bogen er langt mere end blot en vejledning til selve listerne over de truede og forsvundne arter. Lister som i øvrigt findes på hjemmesiden redlist.dmu.dk.

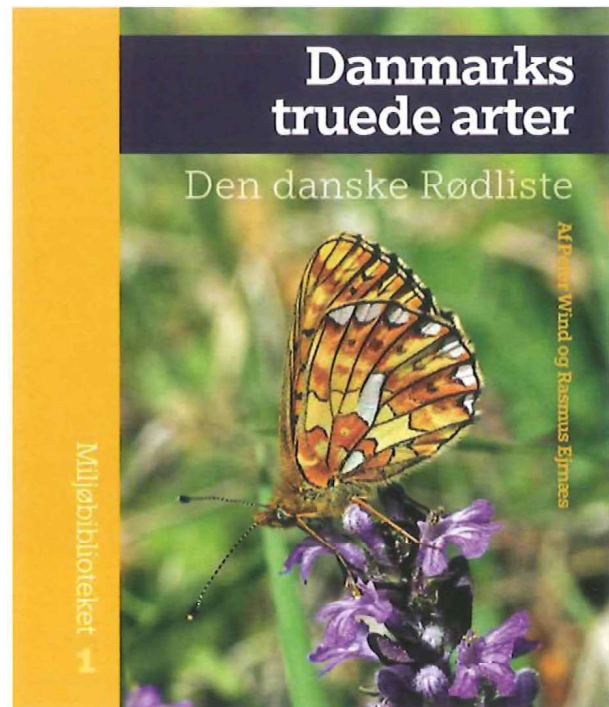
Tørve-viol (*Viola epipsila*)(Tv). Foto: Peter Wind

Engkøllesværmer (*Zygaena trifolii*) (Th.)
Foto: Torben Ebbensgaard

Danmarks truede arter fortæller *historien* om, hvordan det ser ud med den danske artsdiversitet. Det gør den på baggrund af en lang række eksperter vurdering af arternes risiko for at uddø i Danmark. Vurderingerne er foretaget i perioden 2003-2010, hvor i alt 10.581 af Danmarks godt 32.000 kendte arter er blevet gennemgået efter et internationalt system til vurdering af risikoen for at arter uddør. Den store gruppe af arter, som ikke er behandlet, består især af en stor del af de hvirvelløse dyr men også hele artsgrupper som alger, mosser og svampedyr. Budskabet er som sådan nedslående: Mere end 2000 af de behandlede arter er blevet rødlistede, hvilket vil sige at de er forsvundne, truede eller næsten truede.

Bogen består af syv kapitler, hvoraf kapitel 1-3 udgør beskrivelser af den "traditionelle rødliste". Her beskrives rødlistearbejdet, artsbegrebet, artsdannelse, menneskets betydning for artsantallet, resultater af vurderingen osv. Alt sammen løbende underbygget af eksempler, faktabokse og smukke, illustrative fotos. Men det er især

de sidste fire kapitler som skaber helheden og i høj grad gør bogen interessant for en langt bredere skare end de som bruger rødlisten i deres naturforvaltning (især de kommunalt ansatte natur- og miljømedarbejdere). Her beskrives de truede arter i et større økologisk perspektiv: *Levestederne* og eksempler på tilhørende truede arters endnu mere særlige nichebehov samt *Trusler og Muligheder*, hvor betydningen af plads, økologisk rum og menneskets aktiviteter som skovbrug og landbrug beskrives og understreges. Bogen afsluttes med et poetisk og grænsefilosofisk kapitel *Værdien af det der findes*. Her plæderes bl.a. for, at arternes værdi ikke skal opgøres i markedsøkonomi, som målbare tjenesteydelser til samfundet, men at alle arter har en egen værdi, som kræver opmærksomhed og beskyttelse. Rødlisten er således en del af grundlaget for at beskytte en natur, vi selv er en del af. Den er (citat): "et udtryk for et ønske om at bevare en mangfoldighed, hvis fulde betydning vi ikke kan forklare endsiges forstå".

Danmarks truede arter bør med sin pædagogiske opbygning, sit klare sprog, de utallige eksempler og ikke mindst de fantastiske billeder af mange af naturens vidundere, nødvendigvis banke på døren til mange biologilokaler i landets gymnasier og folkeskolens overbygning. Den er også en tidlig julegaveide til alle naturelskere og ikke mindst de mange politikere, som SKAL inspireres til atter at få naturen på den politiske dagsorden.